

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی – درمانی قزوین

دانشکده بهداشت

پایان نامه جهت دریافت گواهی عالی بهداشت عمومی (MPH)

موضوع:

ارزیابی نیاز به خدمات درمانی در سالمندان زن شهر قزوین

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر سعید آصف زاده

استاد مشاور:

دکتر علی صفری واریانی

نگارش:

دکتر زینب هاشمی

سال تحصیلی: ۱۳۸۸-۸۹

چکیده:

مقدمه: با پیشرفت علم پزشکی امید به زندگی افزایش یافته و جوامع را با افزایش جمعیت سالمندان رو به رو ساخته است. در نتیجه یکی از مسایل بهداشتی مطرح در غالب جوامع سلامت سالمندان است. جهت دستیابی به سلامت سالمندان و پیشگیری از بروز و ابتلای آنان به بیماری های مزمن و کاهش شیوع بیماری های ویژه در آنان اولین گام شناسایی وضعیت سلامت آنان است. برنامه ریزان نیز جهت طراحی برنامه های مداخله ای جهت ارتقای سلامت سالمندان، نیازمند شناخت نیازهای واقعی آنان هستند. این مطالعه با هدف برآورد نیازهای درمانی زنان سالمند شهر قزوین انجام شده است.

روش پژوهش: بر اساس یک مطالعه توصیفی - تحلیلی پرونده زنان سالمند (بالای ۶۰ سال) از مراکز بهداشتی واقع در نقاط مختلف شهر بررسی و بر طبق فرمول ۱۶۰ نفر از آنان به روش نمونه گیری خوشه ای و به شکل تصادفی با استفاده از بلوک بندی بهداشتی انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه خود ایفا بوده و داده های بدست آمده با استفاده از نرم افزار SPSS ورژن ۱۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته های پژوهش: میانگین سنی سالمندان مورد مطالعه ۶۸/۹۶ سال بود و دامنه سنی آنها بین ۶۰ تا ۱۰۰ سال قرار داشت. ۳۵٪ درصد سالمندان تحت پوشش بیمه خدمات درمانی و ۵۰/۶۲٪ آنها تحت پوشش بیمه تأمین اجتماعی قرار داشتند و ۲/۵٪ آنها تحت پوشش هیچ نوع بیمه ای نبودند. تعداد ۱۲۳ نفر (۷۶/۹٪) دارای سابقه بیماری که از این تعداد ۱۰۱ نفر آنها تحت نظر پزشک ۸۱ نفر از سالمندان در قزوین و ۲۰ نفر از آنان در تهران تحت نظر می باشند.

۲۸/۵۷٪ بیماری های قلبی و عروقی، ۲۰/۷۸٪ بیماری های استخوان و مفاصل، ۲۰/۱۳٪ بیماری های غدد را دارا بودند. ۴۹/۴٪ از سالمندان سابقه جراحی (زنان ۲۴/۱۴٪، چشمی ۱۹/۵۴٪ و گوارشی ۱۷/۲۴٪) داشتند و ۵۰/۶٪ تحت عمل جراحی قرار نگرفته بودند، ۷۶/۲٪ سالمندان در صورت احساس بیماری جسمی به پزشک مراجعه می کنند و ۲۳/۸٪ به پزشک مراجعه نمی کنند. میانگین بار مراجعه برای درمان سرپایی برای هر سالمند ۱/۶۸ بود. از نظر وضعیت بستری ۷۵ نفر از سالمندان در بیمارستان های شهر ۱۸۰ نفر در بیمارستان های تهران و ۶۷ نفر سابقه بستری در یکسال اخیر نداشته اند میانگین بار مراجعه به بیمارستان جهت بستری برای سالمندان زن مورد مطالعه در یکسال ۱/۱۱ بود.

نتیجه گیری: در بین گروه های مورد بررسی میزان تقاضا در بین گروه های مختلف تحصیلی و تأهل تفاوت معناداری نداشت اما بین میزان تقاضای زنان و مردان سالمند اختلاف معناداری دیده شد. در بررسی های انجام شده ارتباط بین نوع بیمه و میزان تقاضا معنی دار نبود. بین بیمه تکمیلی و بار مراجعه به مراکز درمانی ارتباط معناداری وجود داشت ($p < 0/01$). در پژوهش انجام شده ۱۶۰ سالمند ۶۰ ساله و بالاتر مورد مطالعه قرار گرفتند که از بین آنان ۱۲۱ نفر وجود مشکلات جسمی-روانی را طی یک ماه اظهار داشته اند که این تعداد ۷۵/۶ درصد سالمندان را شامل می شوند. از طرف دیگر میزان تقاضا و مراجعه برای ۱۶۰ نفر سالمند در طول یکماه ۱۲۱ و ۸۴ بار بوده، تفاوت این دو میزان یعنی ۳۷ بار نشانگر عدم مراجعه علی رغم وجود مشکلات جسمی و روانی است.

کلید واژه: سالمند، تقاضا، درمان، مراجعه